

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
ректор

професор

Вячеслав ЖДАН

«19» квітня 2026 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

(вступного іспиту /співбесіди)

Ортопедична стоматологія

для вступників до аспірантури
галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю І1 «Стоматологія»

Полтава – 2026

Програма вступного випробування «Ортопедична стоматологія» для вступників до аспірантури галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю ІІ «Стоматологія

« 29 » квітня 2026 року – 13 с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;

Д.М. Король – д.мед.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології.

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,2 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки,	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки,

	серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90%	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90%	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90%	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90%

	менш ніж 90% знань з теми	знань з теми	знань з теми	менш ніж 90% знань з теми
--	------------------------------	--------------	--------------	------------------------------

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Критерії клінічної оцінки мостоподібних протезів.
2. Роль допоміжних матеріалів у клініці ортопедичної стоматології.
3. Допоміжні матеріали, їхня класифікація.
4. Послідовність перевірки конструкції повних знімних протезів.
5. Технологічні особливості виготовлення каркасів бюгельних протезів за восковими репродукціями.
6. Побічна дія на опорні зуби мостоподібних конструкцій.
7. Особливості лабораторної роботи при виготовленні суцільнолитих каркасів бюгельних протезів на вогнетривких моделях.
8. Способи гіпсування моделей у стоматологічні кювети.
9. Психологічна підготовка пацієнта перед протезуванням.
10. Помилки лікаря під час препарування опорних зубів під штучні види коронок.
11. Сплави металів для виготовлення каркасів бюгельних протезів.
12. Ортопедичне лікування з використанням методу імплантації, показання та протипоказання.
13. Альгінатні відбиткові маси, правила роботи з ними, застосування, представники.
14. Клінічні етапи виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів.
15. Технологія дублювання моделей.
16. Способи формування акрилових пластмас у стоматологічні кювети.
17. Силіконові маси та їх хімічна будова.
18. Відношення проміжної частини мостоподібного протеза до слизової оболонки коміркового відростка.
19. Технологія лиття металів.
20. Стадії дозрівання пластмасового тіста.
21. Тіоколові відбиткові матеріали, їх властивості, переваги та недоліки.
22. Переваги суцільнолитих мостоподібних протезів над штамповано-паяними.
23. Примірка, фіксація та корекція часткових знімних протезів.
24. Вимоги до матеріалів, що застосовуються в імплантології.

25. Заходи з яких складається спеціальна підготовка ротової порожнини.
26. Клінічні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів.
27. Процеси адаптації до знімних протезів.
28. Поділ методів імплантації за термінами її проведення.
29. Термопластичні відбиткові маси, представники, особливості їх застосування.
30. Послідовність лабораторних етапів виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів.
31. Помилки та ускладнення, що виникають у разі застосування знімних протезів.
32. Значення дотримання режимів полімеризації під час виготовлення базисів повних знімних протезів.
33. Класифікація матеріалів для обробки стоматологічних виробів.
34. Показання та протипоказання до виготовлення металокерамічних мостоподібних протезів.
35. Бюгельні протези, їх конструктивні особливості, складові частини.
36. Стадії дозрівання пластмасового тіста.
37. Визначення терміну «прикус». Види прикусу.
38. Матеріали, що використовуються для моделювання каркасів суцільнолитих мостоподібних протезів.
39. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів.
40. Послідовність та правила механічної обробки готових повних знімних протезів.
41. Визначення та характеристика патологічних прикусів.
42. Значення піскоструменевої обробки каркасів металокерамічних мостоподібних протезів.
43. Фіксація та стабілізація бюгельних протезів.
44. Переваги та недоліки одноетапної імплантації.
45. Визначення артикуляції за А.Я. Катцом.
46. Шари, з яких складається керамічне покриття конструкцій зубних протезів.
47. Особливості кламерів фірми Нея.
48. Імплантація за Бранемарком, її переваги та перспективи застосування.
49. Види оклюзії.

50. Класифікація штучних коронок.
51. Невідкладні стани під час проведення ортопедичного лікування.
52. Конструкції дентальних імплантатів, що застосовуються для лікування у разі втрати зубів.
53. Значення сагітальних та трансверзальних оклюзійних кривих.
54. Показання та протипоказання до застосування штучних коронок.
55. Суть планування каркаса бюгельного протеза.
56. Особливості обстеження пацієнта з повною відсутністю зубів.
57. Роль слизової оболонки ротової порожнини у разі ортопедичного лікування.
58. Правила препарування зубів під різні види штучних коронок.
59. Методи паралелометрії, їх значення для вивчення діагностичних моделей.
60. Класифікації беззубих верхньої та нижньої щелеп.
61. Жувальні рефлексії, що виникають у ділянці зубощелепної системи.
62. Послідовність та правила проведення препарування зубів під різноманітні конструкції незнімних протезів.
63. Шлях уведення та виведення протеза: визначення та значення для успішності лікування.
64. М'язи, що здійснюють сагітальні, вертикальні та трансверзальні рухи нижньої щелепи.
65. Засоби та методи знеболення під час препарування зубів.
66. Помилки під час припасування штучних штампованих коронок.
67. Класифікація Ю.А. Петросова захворювань скронево-нижньощелепного суглоба.
68. Методи обстеження хворих у клініці ортопедичної стоматології.
69. Помилки та ускладнення під час фіксації штучних коронок.
70. Форми патологічної стертості зубів за класифікацією А.Л. Грозовського.
71. Значення безпосереднього та раннього протезування.
72. Принципи формування порожнин під вкладки.
73. Лабораторні помилки при виготовленні металокерамічних коронок.
74. Технологія виготовлення бюгельних протезів із замковими кріпленнями.

75. Основні конструкції дентальних імплантатів.
76. Особливості будови зубних дуг верхньої та нижньої щелеп.
77. Конструктивні особливості адгезивних мостоподібних протезів.
78. Характеристика ретенційної зони.
79. Знімні та незнімні шини, їх переваги і недоліки.
80. Методи фіксації часткових знімних протезів.

Рекомендована література

Основна:

1. Загальні принципи планування та технологія виготовлення знімних протезів: навчальний посібник / Король Д., Тончева К., Козак Р., Калашніков Д., Зубченко С., Оджубейська О. // Полтава: ПП Астроя, 2022. – 230 с.
1. Ортопедична стоматологія. Частина 1. Обстеження. Постановка діагнозу: навч. посіб. / Король Д., Кіндій Д., Тончева К., Ярковий В., Рамусь М., Кіндій В. - Полтава: Астроя, 2023. – 231 с.
2. Невідкладні стани у практиці лікаря-стоматолога-ортопеда: навч. посіб. / Тончева К., Король Д., Козак Р., Калашніков Д. // Полтава: Астроя, 2024. – 154 с.
3. Король Д. М. Основи бюгельного протезування / Д. М. Король, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков, О. Д. Оджубейська, Р. В. Козак, Т. П. Малюченко // Полтава. – 2016. – 139 с.
4. Король М.Д., Рамусь М.О. Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 160 с.
5. Король Д., Кіндій Д., Рамусь М., Зубченко С., Калашніков Д., Тончева К. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. – Полтава: ПП Астроя, 2021. – 142 с.
6. Матеріалознавство в стоматології: навчальний посібник [Король Д.М., Король М.Д., Оджубейська О.Д. та ін.]; за заг. ред. Короля Д.М. - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 400 с.

7. Ортопедична стоматологія: підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько – К.: ВСВ «Медицина», 2020. - 720 с.
8. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник [Король Д.М., Король М.Д., Нідзельський М.Я. всього 13 авторів]. за заг. ред. Короля Д.М. - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 328 с.
9. Технологічні аспекти виготовлення ортопедичних конструкцій [Гасюк П.А., Король Д.М., Росоловська С.О. та ін.]. – Тернопіль: ФОП Пархін Р.А., 2016. – 140 с.

Допоміжна:

1. Коробейніков Л.С. Методологічні основи діагностичного дослідження у клініці ортопедичної стоматології. – Полтава: Астрея, 2023. - 92 с.
2. Макєєв В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). – Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2010. – 394 с.
3. Практикум з ортопедичної стоматології / Король М.Д. Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д. // Навчальний посібник. - Ч. I. - ПФ “Форміка”. – Полтава, 2000. – 152 с.
4. Практикум з ортопедичної стоматології / Король М.Д., Коробейніков Л.С., Ярковий В.В. // Навчальний посібник. - Ч. II. – ПФ “Форміка”. – Полтава, 2002. – 168 с.
5. Практикум з ортопедичної стоматології / Король М.Д. Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Рамусь М.О. та ін. // Навчальний посібник. - Ч. III. - Інформаційно-видавниче агенство “Астрея”. - Полтава, 2006. - 95 с.
6. Практикум з ортопедичної стоматології / Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Рамусь М.О. та ін. // Навчальний посібник. - Ч. IV. - Інформаційно-видавниче агенство “Астрея”. - Полтава, 2006. - 128 с.
7. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. - К.: Книга плюс, 2003. - 552 с.
8. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2016. – 604 с.

9. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології / Король М.Д. Коробейников Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В., Оджубейська О.Д. // Навчальний посібник. - "Астрыя". - Полтава, 2003. - 52 с.
10. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – К.: Медицина, 2008. – 256 с.

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії

від «29» світлого 2026 року, протокол № 4